

En Joaquim Ullan defensa en un congrés les teories d'En Jordi Bilbeny i de l'Institut Nova Història sobre En Colom

Autor: /María Zuñil

Data de publicació: 17-07-2018

La teoria que En Colom era català s'escola en el gran congrés d'història d'Amèrica. Una associació que defensa que "Colón" era català i que va sortir rumb a Amèrica del Baix Empordà farà dues xerrades a Salamanca i asseguruen que la història ha estat manipulada. Notícia a El Confidencial d'avui dimarts, 17 de juliol del 2018.

A Salamanca, davant de 5.000 experts

Fotomuntatge: EC.

Cristóbal Colón es deia en realitat Cristòfor Colom i no era genovès, sinó català. Les seves caravel·les tampoc no van sortir a descobrir Amèrica des de Palos de la Frontera, com es creu des del segle XV, sinó des de Pals, una petita vila del Baix Empordà, a Catalunya.

¿Sona a disbarat? És el que defensen des del Cercle Català d'Història, una associació fundada al 2008 que s'encarrega de difondre i mirar de demostrar l'origen català del conqueridor i de la seva missió. Asseguren, en contra de tota la comunitat d'historiadors, que amb el pas dels segles, el rastre històric ha estat sistemàticament esborrat per a ocultar "la realitat del seu origen" per motius polítics.

El Congrés d'Americanistes se celebra cada tres anys en alguna part del món, i aplega milers d'experts de diferents països

Fins ara han passat desapercebuts fora de Catalunya, però aquest centre —i les seves teories— és present aquesta setmana en el 56è Congrés Internacional d'Americanistes, la trobada més important a nivell mundial d'investigadors

centrats en la història d'Amèrica, que es remunta al 1875 i que en aquesta ocasió se celebra a la Universitat de Salamanca. En cinc dies, 5.000 experts de 58 països diferents aporten els seus progressos en recerques relacionades amb la història americana.

Els membres del Cercle faran dues ponències a la jornada de divendres. Es la segona vegada que s'atansen a aquest congrés, després de passar-hi a Viena al 2012, i reconeixen que les seves teories són rebudes amb certa sorpresa i que són titllats de "polítics" per les seves argumentacions. "Hi ha un enorme desconeixement i, com és normal en qualsevol país, els estats solen controlar les línies de pensament. És una manera de defensar-se", assegura En Joaquim Ullan, president de l'associació i un dels ponents que vénen a Salamanca. "Tothom és conscient que la qüestió colombina és bàsicament d'Estat, que s'escapa de la història en si, i que cadascú ha explicat el que vol o l'interessa".

Germà d'un 'president'

"Sabem per la història oficial que [En Colom] era un fill d'un treballador de la llana, inculte, plebeu... Que va reeixir a arribar fins als Reis Catòlics i d'altres corts europees, i va demanar de conquerir unes terres i arribar, així, a virrei, almirall i governador d'aquestes terres. Això és un xic impensable, però ho presenten així en els llibres del col·legi. [...] Pensem que els textos que tenim d'aquella època són còpies de còpies, que no són els originals, els originals s'han perdut gairebé tots. Es molt estrany, però és així".

Amb aquesta introducció presenten la base de les seves teories sobre l'origen català del descobriment en la seva pàgina web, on anuncien també 'tours' per la Barcelona paranormal. Es fonamenten sobretot en dues qüestions. La primera, que Cristòfor Colom pertanyia a la família burgesa Colom, originària de Barcelona i a la qual pertanyia, per exemple, el president de la Generalitat entre 1464 i 1467, Francesc Colom, que seria germà del descobridor. "No provenia d'una família qualsevol, ni era un plebeu com ens han contat, sinó que era una família molt important de Barcelona", explica l'Ullan. Això no obstant, aquesta tesi va ser rebutjada al 2006 pel Centre d'Estudis Colombins, car el germà d'En Francesc a qui hom li atribuïa la identitat d'en Colom va morir al 1484, una dècada abans que l'almirall creués l'Oceà.

Des del Cercle asseguren que els documents que han arribat fins avui són "còpies adulterades i manipulades". Però no n'és l'única 'prova' que segons ells avala la teoria sobre la família. L'Eva Sans, l'altra ponent que es presenta a la cita internacional, firma un estudi que assegura demostrar com el cognom Colom va ser falsificat pel de Coloma en un llibre d'escuts heràldics que data del segle XVIII. Suposadament, a l'escut amb un ocell que duu la llegenda 'Colom' se li afegí posteriorment una 'a' que no es reflecteix a l'índex del llibre historic, per la qual cosa l'Eva Sans dedueix que "deixa clara la intencionalitat de l'autor-falsificador d'esborrar i eliminar l'origen noble dels Colom, per a desvincular-los dels altres llinatges nobles catalans i fer-los desaparèixer de la nostra pròpia història". Aquesta setmana també defensarà que el maltracte als indis no començà amb l'arribada —segons la seva versió, dels catalans— a Amèrica, sinó unes dècades després. "Es una mica lamentable que passin els segles i no s'estudii correctament la realitat d'allò que s'esdevingué en el primer moment", assegura.

A l'esquerra, l'escut suposadament falsificat. (Eva Sans)

L'origen d'aquest "buit documental" sobre la procedència d'En Colom, defensen, es remunta ni més ni menys que a Felip II. "La cort castellana se les heu amb el control per primer cop de tots els estats peninsulars. I a Castella ningú no li posa entrebancs, al sobirà, però les corts catalanes sí, i aquí s'enceta el problema", afageix l'Ullan. Sí que es refien, tanmateix, d'un altre document manuscrit per Colón —o Colom— que ha servit com a base per a suposadament demostrar que la llengua materna de l'almirall era el català i no pas l'italià.

Pals i no pas Palos

Però el llinatge Colom no es pas l'única prova que sostenen des del centre El Cercle per a estintolar les seves teories. Defensen també que el lloc de partida de les caravel·les rumb a Amèrica no va ser Pals de la Frontera, a Huelva, sinó Pals, al Baix Empordà, i que la ciutat de Huelva va suposar simplement una escala.

"La història oficial sempre ha suposat que surt de Palos, però la descripció que es fa en els documents d'aleshores no té res a veure amb el Palos que coneixem: no era una ciutat reial ni estava fortificada, però Pals sí", afageix l'Ullan. Endemés, asseguren que aquesta setmana en el congrés aportaran com a prova un document "conegut però que no ha tingut rellevància" fins ara: la carta d'un ambaixador italià des de Granada al duc de Venècia, en què comenta haver encarregat una carta nàutica a l'escola de navegació de Palos. "Li diu que li costarà fer-la-hi arribar perquè hi ha 700

milles de distància, i entre Granada i Palos de la Frontera no hi ha aquesta distància, però sí amb Pals. Cadascú que en tregui les seves conclusions", diu l'Ullan. El fet que fins fa pocs anys hom pensés que Pals no tenia port, quan no era així, també consideren que sosté les seves teories com a lloc triat per a posar rumb a Amèrica.

Sobre l'origen d'en Colom hi ha hagut molt de debat i polèmica, però fa temps que està totalment assentat que era genovès

Entre els historiadors, el Cercle és un vell conegut per les "forassenyades" teories que defensa i que, expliquen, estan mancades de fonament. "Es un disbarat absolut. Sobre els orígens d'En Colom h hi ha hagut molt de debat i polèmica, però fa molt de temps que està totalment assentat i acceptat que va ser genovès. Qualsevol altra cosa no té sinó cabuda en programes com el d'Iker Jiménez", explica En Luís Otero, catedràtic d'Història de la Universitat Complutense, qui assegura haver sentit abans totes dues teories: "Això cau dins de les bestieses que se senten per part de tots els nacionalismes, que cerquen antecedents i orígens de les seves respectives nacions fins a Adam i Eva i si cal més enllà. I això que en Colom enceta el seu viatge des de qualsevol lloc que no sigui Huelva es completar el 'delirium tremens', està tan comprovat, talment com que el sol surt per llevant".

Però per al Cercle Català d'Història tot el que se sap fins ara es basa en una manipulació històrica, com segueix narrant el video que podeu veure més amunt: "El que ha arribat fins avui són còpies adulterades i manipulades. ¿Què ha passat? ¿Qui escrivia aquestes cròniques? Els cronistes que estaven sota les ordres d'un rei que marcava i censurava tots els seus escrits, influenciats per les polítiques del sobirà. Així veiem com es controlava la informació d' aquella època, que no es diferent de com es fa avui dia".

Aquest video serveix a més a més de promoció per a les visites turístiques per Pals, que, a banda de les de Barcelona, els serveixen per finançar les seves investigacions, juntament amb el mecenatge i els socis. "No tenim subvencions de ningú. A Palos sí que s'ha fet finançament de l'Estat per a fer excavacions arqueològiques, però aquí res de res, ho fem tot nosaltres", es queixa el president. Ni sisquera la Generalitat els ha aportat recursos per a continuar amb les recerques, tot i haver-les demanat. A més, la seva activitat està molt vinculada als cercles de l'independentisme i, per exemple, el passat mes de desembre van participar en una taula rodona per a abordar les estratègies del procés d'independència després del 21-D.

En aquesta ocasió presentaran les seves conclusions a Salamanca davant de milers de visitants. El coordinador del congrés, En Francisco Sánchez, reconeix que no coneix encara les teories que defensen. "Són dos ponents més dels 5.000 que hi haurà, no té especial rellevància. La gent valorarà la seva posició i si és poc seriosa, caurà pel seu propi pes". La participació en aquestes jornades, que duren tota la setmana, és oberta, cosa que per a L'Otero suposa un problema per l'escàs control que hi ha per a la difusió d'arguments com els que defensa el Cercle: "Si no hi ha un procés de depuració, pot ocórrer que es faci servir el congrés perquè teories del disbarat guanyin credibilitat i sembli que se situen en el debat, que tenen un suport. Cal tenir un xic de cura, igual que s'esdevé entre els científics".

María Zuil

https://www.elconfidencial.com/espana/cataluna/2018-07-17/independentistas-teoria-colon-catalan-congreso-historia-america_1593532/

<https://www.youtube.com/watch?v=Ch5tVT1-kwA>